

Sygn. akt I C 780/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2019 r.

SĄD OKRĘGOWY W ŁOMŻY I WYDZIAŁ CYWILNY

w składzie:

Przewodnicząca : SSO Wiesława Kozikowska

Protokolant: Monika Zuzga

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2019 r. w Łomży

na rozprawie

sprawy z powództwa I. N.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. Powództwo oddała;

II. Odstępuje od obciążania powódki I. N. kosztami postępowania w sprawie.

Sygn. akt I C 780/18

UZASADNIENIE

Powódka I. N. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego o sygn. akt. I C 19/18 wydanego przez Sąd Okręgowy w Łomży w dniu 12 marca 2018 roku, zaopatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 30 sierpnia 2018 roku, zasądającego od I. N. na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 98.305,27 zł, w tym kwotę główną 90.898,63 zł, kwotę 6.399,57 z tytułu odsetek, kwotę 1.000,39 zł z tytułu odsetek, kwotę 1.235 zł kosztów procesu oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 22 października 2018 roku otrzymała pismo od komornika sądowego o wszczęciu egzekucji z wniosku (...) Bank S.A.. Do dokumentów był załączony wyrok z dnia 12 marca 2018 roku, opiewający na kwotę 98.305,27 zł. Powódka podkreśliła, że nie wiedziała, że toczyło się postępowanie sądowe. W tym czasie przebywała zagranicą. Z akt sądowych dowiedziała się, że pozwany dochodzi kwoty głównej w wysokości 90.898,63 zł, z którą powódka się nie zgadza.

Pozwany (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany wskazał, że powódka kwestionuje tytuł wykonawczy w postaci orzeczenia sądowego, co oznacza, że opiera się na dyspozycji art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.. W przepisie tym mowa jest o „zdarzeniu, na skutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane”. Chodzi więc wyłącznie o zdarzenia o charakterze materialnoprawnym oraz takie, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego, bądź po zamknięciu rozprawy i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika utraciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów wierzyciela. W przypadku, gdy tytułem wykonawczym jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo opozycyjne wyłącznie na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, lub na zarzucie spełnienia świadczenia,

tylko jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne. Powódka powództwem opozycyjnym stara się zwalczyć wyrok, opierając się na zdarzeniach, które nie miały miejsca po wydaniu wyroku, ale na takich, które winna była podnieść w toku postępowania o sygn. akt I C 19/18. W takiej sytuacji, powództwo opozycyjne nie jest właściwym środkiem ochrony prawnej.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 8 sierpnia 2017 roku do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wpłynął pozew (...) Bank S.A. z siedzibą w W. przeciwko I. N. o zapłatę kwoty 98.305,27 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 25 października 2017 roku, sygn. akt VI Nc-e 1512470/17 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny nakazał I. N., aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaciła (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę łączną 98.305,27 zł w tym: - kwotę 90.898,63 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 14 lipca 2017 roku do dnia zapłaty; - kwotę 6399,57 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty; - kwotę 1000,39 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty, a także zasądził od I. N. na rzecz (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 6,68 zł oraz 1229,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu albo by w tym terminie wniosła sprzeciw do sądu.

Na skutek sprzeciwu wniesionego w dniu 23 listopada 2017 roku przez I. N., nakaz zapłaty z 25 października 2017 roku stracił moc w całości i postanowieniem z 1 grudnia 2017 roku, sygn. akt VI Nc-e 1512470/17, sprawa przekazana została do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łomży.

W Sądzie Okręgowym w Łomży I Wydziale Cywilnym sprawa została wpisana pod sygnaturę I C 19/18. W toku tego postępowania korespondencja kierowana do I. N. była awizowana ze skutkiem doręczenia.

Wyrokiem z 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18 Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny zasądził od pozwanej I. N. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 98.305,27 zł w tym: - kwotę 90.898,63 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 14 lipca 2017 roku do dnia zapłaty; - kwotę 6399,57 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty; - kwotę 1000,39 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty, a także zasądził od pozwanej I. N. na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 1235,68 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok uprawomocnił się 4 kwietnia 2018 roku.

W dniu 30 sierpnia 2018 roku, Sąd Okręgowy w Łomży nadał wyrokowi z 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18 klauzulę wykonalności i tytuł wykonawczy został wydany wierzycielowi (...) Bank S.A. z siedzibą w W..

Na wniosek wierzyciela (...) Bank S.A. z siedzibą w W. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zambrowie K. M. wszczęła przeciwko dłużnicze I. N. postępowanie egzekucyjne sygn. akt Km 2083/18 na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18, zaopatrzoney w klauzulę wykonalności z 30 sierpnia 2018 roku.

(Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie: dokumentów i kopii dokumentów k. 29, k. 61-70, k. 81-90, a także akt Sądu Okręgowego w Łomży o sygn. akt I C 19/18, w tym pozwu k. 4-6, nakazu zapłaty k. 7, sprzeciwu k. 7v-8, postanowienia k. 11, dokumentów i kopii dokumentów k. 18-28, przesyłki listownej k. 32, wyroku k. 44-44v, kopii tytułu wykonawczego k. 80, akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zambrowie K. M. o sygn. akt Km 2083/18, w tym wniosku egzekucyjnego, kopii tytułu wykonawczego, zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powódka żądała pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, tj. wyroku Sądu Okręgowego w Łomży I Wydziału Cywilnego z 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18 opatrzonego klauzulą wykonalności tegoż sądu w dniu 30 sierpnia 2018 roku.

Stanowisko powódki wyrażane w toku niniejszego postępowania nakazywało przyjąć art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jako postawę zgłoszonego roszczenia w brzmieniu obowiązującym na dzień nadania klauzuli wykonalności wyrokowi z 12 marca 2018 roku (tj. 30 sierpnia 2018 roku).

Na podstawie przepisu art. 2 pkt 90 noweli z 10 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311), która weszła w życie w dniu 8 września 2016 r. przepis art. 840 w § 1 pkt 2 k.p.c. otrzymał brzmienie: "2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne".

Nowe brzmienie tego artykułu usunęło wątpliwości interpretacyjne dotyczące zarzutu spełnienia świadczenia jako podstawy powództwa opozycyjnego. W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej wskazano (Sejm RP VII kadencji, (...) sejmowy Nr (...)), że zmiana przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zmierza do wyeliminowania podstawy pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe w razie zgłoszenia takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym jako spóźnione albo nie zostały w ogóle zgłoszone. Projektodawca zauważył, że gdyby dopuścić taką możliwość, to powództwo opozycyjne służyłoby "korygowaniu" orzeczenia wydanego w procesie, w którym dłużnik nie przytoczył faktów we właściwym terminie. Oznacza to, że po wejściu w życie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w nowym brzmieniu zachowa aktualność charakterystyka omawianej podstawy powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wyrażona przez SN w uchwale z 23 maja 2012 r. (III CZP 16/12, L.). Zgodnie z tą uchwałą oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. Zapatrywanie to Sąd Okręgowy w pełni podziela (por. Komentarz do art. 840 k.p.c., T. II red. Jankowski 2015, wyd. 2/Golinowska, Legalis).

Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne. Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany orzeczeniem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu - przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu - uwzględnia wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tego wyroku (za: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie - I Wydział Cywilny z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt I ACa 1535/15, Legalis nr 1435333).

W uzasadnieniu uchwały z 21 lipca 2010 r. (III CZP 47/10, L.), Sąd Najwyższy podkreślił, że stan powagi rzeczy osądzonej pociąga za sobą m.in. skutek w postaci prekluzji materiału procesowego (faktycznego) sprawy, co oznacza, że z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia, merytoryczne zarzuty, których podstawą są okoliczności istniejące już w czasie postępowania (przed wydaniem wyroku), nie mogą być podstawą podważania skutków prawomocnego wyroku, jeżeli nie zostały zgłoszone w trakcie tego postępowania (art. 316 § 1 k.p.c.).

Powódka uzasadniając swoje roszczenie, postawiła zarzut częściowego spełnienia na rzecz wierzyciela, tj. pozwanego świadczenia objętego wyrokiem z 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18.

Powódka jednak, pomimo ciężącego na niej ciężaru dowodu (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) nie wykazała, aby powyższe zdarzenie miało miejsce już po wydaniu wyroku z 12 marca 2018 roku, sygn. akt I C 19/18.

Przeciwnie, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala na przyjęcie, że zdarzenia te miały miejsce przed dniem 12 marca 2018 roku, a zatem powinny być przedmiotem rozpoznania w sprawie I C 19/18 Sądu Okręgowego w Łomży I Wydziału Cywilnego.

Przy czym, powódka wiedziała o toczącym się przeciwko niej postępowaniu. Z akt sprawy I C 19/18 wynika, że powódka złożyła skuteczny sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 25 października 2017 roku, sygn. akt VI Nc-e 1512470/17. Miała zatem możliwość zadbania o swoje interesy, z której jednak nie skorzystała.

W konsekwencji bierności strony powodowej, wyrok Sądu Okręgowego w Łomży uprawomocnił się i w dniu 30 sierpnia 2018 roku została mu nadana klauzula wykonalności.

Kwestię ciężaru dowodu reguluje zarówno art. 6 k.c., jak i art. 232 k.p.c. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Natomiast, stosownie do art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W procesie ciężar dowodu stanowi wymaganie dostarczania sądowi dowodów potwierdzających fakty pod rygorem przegrania procesu. Innymi słowy, w procesie istotne znaczenie ma aktywność stron w przedstawianiu materiału procesowego (ciężar dowodu w znaczeniu formalnym). Ciężar dowodu w znaczeniu materialnym (obiektywnym) odnosi się do negatywnego wyniku postępowania dowodowego, tzn. do określenia jakie skutki dla praw i obowiązków stron procesu pociąga za sobą nieudowodnienie sformułowanych przez nie twierdzeń. Pojęcia ciężar dowodu w znaczeniu formalnym (art. 232 k.p.c.) i w znaczeniu materialnym (art. 6 k.c.) są odmienne, ale pozostają ze sobą w związku, ponieważ na uznanie przez sąd twierdzeń stron za udowodnione bądź za nieudowodnione wpływa treść informacji, jakie sąd uzyskuje na podstawie zgłoszonych środków dowodowych (za: Wyrok Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 107/15, LEX nr 1962538).

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., jak w pkt I sentencji wyroku.

Mając na uwadze, sytuację finansową powódki oraz okoliczność, że załączone dowody wpłat wskazują, że spłaciła częściowo ciążące na niej zobowiązanie kredytowe, w oparciu o art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy odstąpił do obciążania jej kosztami procesu, jak w pkt II sentencji wyroku.